

CERCURI DE LECTURĂ

Continuăm cu descrierea succintă a activităților din calendarul Proiectului Cercuri de lectură pentru anul 2010.II.

1. Concursul de proiecte „Cercuri de lectură” 17-19 iunie 2010, Cluj

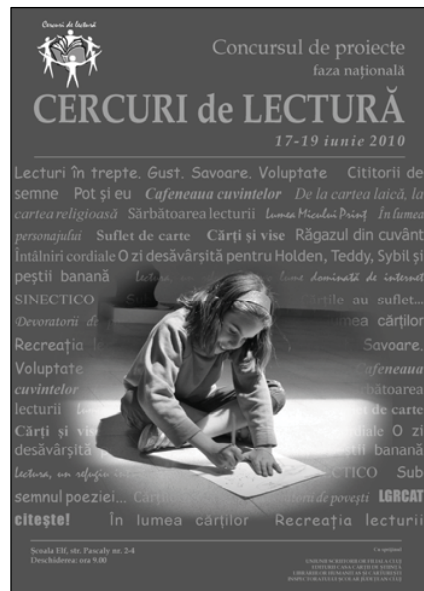
Lansat în martie 2010, Concursul de proiecte ale cercurilor de lectură și-a propus să extindă la nivel de țară ceea ce se face de câțiva ani pe plan local, și anume, activități de promovare a lecturii prilejuite de sărbătorirea Zilei naționale a cărții. Concursul s-a adresat tuturor elevilor care fac parte din cercuri/cluburi/ateliere de lectură. Pentru prima etapă s-a propus conceperea unui proiect de promovare a lecturii la nivel de școală/localitate/județ, pus în practică în 23 aprilie. În etapa a doua, cercurile/cluburile înscrise în concurs au pregătit un portofoliu cu prezentarea proiectului și dovezile corespunzătoare (fotografii, filme, înregistrări) pe care l-au trimis online pentru jurizarea la redacția „Revistei cercurilor de lectură”. Criteriile de selecție au fost următoarele: numărul și diversitatea publicului țintă, varietatea și originalitatea acțiunilor de promovare a lecturii, efectul asupra grupului așa cum reiese din feedback-uri, calitatea materialelor care atestă realizarea activităților. Din juriu au făcut parte, în afară de redactorii „Revistei cercurilor...”, redactori de la „Dilematix”, suplimentul pentru copii al revistei „Dilema”, și reprezentanți ai ISJ Cluj. S-au înscris 45 de cercuri dintre care au fost selectate pentru faza finală 20. La întâlnirea de la Cluj a reprezentanților cercurilor selectate au participat 28 de elevi din clasele primare și gimnaziu, 10 liceeni și 28 de profesori. Două au fost scopurile principale ale întâlnirii: 1. o formare de trei zile pentru profesori care vor conduce ateliere de lectură/de scriere în anul școlar 2010-2011 și 2. punerea bazelor unei rețele online de elevi cititori care urmează să editeze o revistă „Pro lectura” și care vor participa în acest an școlar la ateliere de lectură/scriere.

În cele trei zile elevii și „consilierii” lor au participat, de cele mai multe ori împreună, din când în când separat, la activități variate: ateliere de scriere (creativă sau culturală), prezentare de proiecte, expoziție de portofolii, excursii de documentare în Cluj, editarea revistei întâlnirii, lectura de dimineață etc.

2. Ateliere de lectură/Ateliere de scriere

Obiectivul central al Proiectului Cercuri de lectură pentru perioada 2009-2011 este experimentarea atelierelor de lectură/scriere, „comunități de lectură” mai structurate, care ar putea să dubleze cercurile. În anul școlar 2009-2010 am pregătit proiectul prin publicarea unor articole despre specificul și modul de funcționare a diferitelor tipuri de ateliere, am testat interesul și așteptările elevilor și profesorilor prin concursul de scriere creativă *Planeta pitică*, și, în cele din urmă, am experimentat astfel de ateliere în cadrul fazei finale a Concursului de proiecte. În acest an școlar urmează să le experimentăm și să publicăm rezultatele cercetării în *Lecturiada 4*.

La fel ca în 2004 am lansat un apel pentru cei care doresc să intre în proiect. Au răspuns 58 de voluntari, profesori și învățători. În funcție de preferințele elevilor sau de preferințe proprii vor funcționa trei tipuri de ateliere: de lectură/de scriere sau mixte.

3. Săptămâna cercurilor de lectură

Cu un an înainte am fixat aceeași dată pentru deschiderea tuturor cercurilor de lectură – 16 octombrie 2009. Anul acesta am reluat ideea, însă i-am dat o extindere mai mare. Astfel am „decretat” perioada 11-15 octombrie 2010 Săptămâna cercurilor de lectură, urmând ca, în măsura posibilităților, în școlile unde funcționează cercuri, să se facă zilnic și pentru toți elevii scurte activități care au în centru – cartea. Procedând așa, pe de o parte, am considerat că ar fi un bun prilej pentru „cerbiști” să facă publicitate proiectului printre colegii lor, pe de altă parte, coordonatorii cercurilor ar avea posibilitatea să adune date despre „starea lecturii” în propria școală, construindu-și strategiile pentru viitor. Publicăm câteva descrieri de activități.

Pentru săptămâna inițială a atelierelor, noi am încercat să întocmim o listă „albă” și alta „neagră” a cărților citite, în sensul că elevii au fost rugați să scrie titlul unei cărți care i-a impresionat și pe care ar recomanda-o și titlul unei cărți pe care nu au găsit-o interesantă. Ambele alegeri au fost motivate. S-au scris liste uriașe în amândouă cazurile. Pe lista preferințelor s-au numărat cărțile lui Jonathan Safran Foer (*Extrem de tare și incredibil de aproape* și *Totul este iluminat*), dar și Faiza Guene (*Azi și mâine ca poimâine*) sau Amos Oz (*Poveste despre dragoste și întuneric*). Surpriza a fost faptul că lista „neagră” s-a alcătuit mai ales din titlurile romanelor pe care le vom studia/le-am studiat: *Ion*, *Pădurea spânzuraților*, *Ultima noapte...* Desigur că acest fapt trebuie să ne pună pe gânduri în legătură cu maniera în care vom trata la clasă aceste texte.

Alina Dinu
Colegiul Național B.P. Hasdeu, Buzău

În săptămâna 11-15 octombrie, în liceul nostru s-a desfășurat acțiunea „Sfertul pentru lectură”.

Profesorii de limba română și elevii au citit 15 minute, la începutul fiecărei ore, din cartea preferată. În pauze s-a discutat despre lectura de plăcere. Scopul acțiunii menționate a fost acela de a atrage atenția asupra rolului formator al lecturii.

Joi, 14 octombrie, ora 17, a avut loc deschiderea oficială a proiectului. Activitățile se vor desfășura atât în liceu, cât și în sala de lectură a bibliotecii *Mihail Halici*.

S-au întocmit liste de lectură, pentru a reflecta asupra ceea ce numesc elevii „lectură preferată”. După primele 15 minute de lectură, unul dintre elevii care se lăudase că n-a citit în viața lui o carte a afirmat: „Am citit primele trei pagini din viața mea, nu e «nasol» să citești.” Același elev și-a adus cartea și săptămâna aceasta, dorind să prelungim acțiunea Mica noastră „cruciadă” se pare că a sensibilizat și alți profesori, care au realizat că astfel de acțiuni pot da roade dacă sunt privite cu seriozitate.

Maria Frențiu
Liceul Teoretic Traian Doda, Caransebeș

4. Despre primele întâlniri din acest an școlar în cadrul cercurilor:

Prima Lecturiadă

Miercuri, 29 septembrie 2010, la Liceul Teoretic *Regele Ferdinand*, cabinetul *Nicbita Stănescu* a avut loc, începând de la ora 14.00, prima întâlnire din acest an a *Lecturiadei*. Organizatorii au încercat să reunească cerchiștii din anii anteriori, am dorit însă și cooptarea bobocilor din clasa a IX-a.

Pe lângă afișele noastre prin care ne facem publice întâlnirile, am apelat și la mass media, profitând de faptul că una dintre elevele pasionate de lectură, Sony Kadar, corespondent sighetonline, s-a oferit să ne ajute în a face cunoscută prima întâlnire din acest an școlar.

Au fost prezenți peste 30 de elevi și patru profesori de română. Ne-am bucurat să ne revedem, și să-i primim pe boboci printre noi. Fiind prima noastră întâlnire ne-am propus să facem schimb de titluri. Fiecare cercist a venit cu cartea/cărțile citite peste vară. După scurte prezentări ale cărților, ne-am notat titlurile cărților pe care ne gândim să le citim în acest an.

Odarca Bout
Liceul Teoretic *Ferdinand*, Sighetul
Marmației

Prima întâlnire a atelierului de scriere creativă: Alfa_5

Data: 15 octombrie 2010, ora 13.00

Locul desfășurării: sala de clasă (a V-a)

Participanți: 17 elevi din clasa a V-a

1. Elevii au primit temă la începutul săptămânii să compună o scrisoare adresată scriitorului preferat. Tot atunci s-a discutat despre ceea ce presupune atelierul de scriere, despre activitățile care urmează a fi derulate și s-a stabilit, de comun acord, ca întâlnirile să aibă loc vinerea, de la ora 13.00, din două în două săptămâni.
2. Vineri, sala de clasă a fost aranjată diferit față de celelalte zile, pentru a se crea un climat mai cald și mai potrivit unor discuții libere.
3. Elevii care au dorit au citit, pe rând, scrisorile lor. Majoritatea scrisorilor i-au fost destinate lui Mihai Eminescu. Fiecărei scrisori i-au urmat o serie de întrebări. Au fost formulate întrebări de tipul: De ce ai ales/de ce îți place acest scriitor? Câte poezii ai citit? Ce poezie/text ți-a plăcut cel mai mult? Ce tip de texte a scris acest scriitor? Ce știi despre viața acestuia? Unde ai auzit de el? Tu ai scris vreo poezie? Dacă ai fi un scriitor ai comunica cu cititorii tăi? Cum? etc. La sfârșit, elevii au ales prin vot secret cea mai frumoasă scrisoare (deschizând astfel și un concurs – primii trei elevi selectați în urma textelor scrise în cadrul atelierului vor fi premiați)
4. Ne-am propus ca la sfârșitul anului să publicăm textele cele mai frumoase și să-i facem astfel și pe alții părtași la experiența noastră.
5. În încheierea activității am citit și eu o scrisoare destinată lui Jean-Claude Carrière și le-am citit elevilor povestirea *Omul care nu știa nicio poveste*. Concluziile mele au fost că am de-a face cu niște „pitici” isteți, care au citit destul de mult și care sunt extrem de curioși. Nu au nici un fel de problemă în a vorbi în fața celorlalți sau a pune întrebări. Nici la capitolul imaginație nu stau rău, așa că atelierul Alfa_5 (numit așa în speranța că va exista și un Alfa_6, 7, 8) are toate șansele să aibă succes.

Nelia Nicula
Colegiul Național *Petru Rareș*, Beclean

În România, printre voievozi, tradiții, labirinturi și târâmuri de basm

Sâmbătă dimineața, 23 octombrie 2010, ne-am adunat cu toții la școală: domnul director, câțiva colegi din proiect: două profesoare de limba și literatura română, o profesoară de matematică, o profesoară de religie, două profesoare de limbi moderne și elevii din clasele a V-a și a VI-a.

Prima surpriză pentru elevi a fost cea a spațiului de lucru amenajat altfel decât erau obișnuiți: de-a lungul pereților, mesele erau aranjate pe ateliere, iar în mijlocul clasei se aflau masa cu videoproiectorul și scaunele în formă de semicerc, pe care i-am poftit să ia loc.

A doua surpriză a fost aceea că domnul director i-a anunțat că se află la o școală „altfel”, fără catalog, fără absențe, fără clopoțel și în care profesorii stau cu ei la masă și învață și ei de la ei.

După ce li s-a lansat provocarea călătoriei imaginare prin câteva țări ale Europei, în care să ne căutăm propriul loc și rol, li s-au proiectat imaginile și li s-au dat explicații referitoare la istoria României, la geografia acesteia, la câteva tradiții etnografice și culinare și au fost prezentate câteva biografii de matematicieni români renumiți. Apoi, Vio, colega noastră de religie, i-a invitat să închidă ochii, să-și imagineze că o pornim la drum prin țară, pe la câteva mănăstiri interesante și... i-a invitat din nou să deschidă ochii în fața mănăstirii Putna, unde ne-am oprit cu toții pentru a o admira... în prezentarea PowerPoint! Au urmat apoi și alte mănăstiri... După acest pelerinaj a simțit cu toții nevoia unui popas artistic. Ni l-a oferit un invitat special, Ștefan, elev în clasa a IV-a la Liceul de Artă *Sabin Drăgoi* din Arad, care ne-a interpretat minunat la vioară un fragment din „Idilă la țară”, a compozitorului șirian, Emil Monția.

A urmat, desigur, munca pe ateliere tip acvariu, în care copiii descoperit, rând pe rând, obiecte de

artizanat românesc (ulcele, ulcioare, blide de lut pictate, prosoape cu cusături tradiționale, ploscă și buzdugan din lemn – obiecte regăsite și în basmele populare), au descoperit târâmurile prin care a trecut Făt-Frumos în căutarea *tinereții fără bătrânețe și a vieții fără de moarte*, pe care le-au ilustrat grafic și prin scriere creativă. De asemenea, au fost îndemnați să decupeze și să coleze imagini cu specific religios și să descopere „popasul spiritual” al „călătoriei” noastre, să descopere și *iluziile optice* matematice de dincolo de text, să creeze un puzzle cu

secvențe din basm și să rezolve labirinturi prin care se rătăcește Făt Frumos.

Și, cum fără muzică sufletul însetat de artă nu își găsește alinarea, am avut și o invitată specială, doamna Georgiana Maria, violonistă la Filarmonica de Stat din Arad, care ne-a înfrumusețat călătoria imaginară prin România, interpretându-ne bucăți celebre din Enescu sau Porumbescu și povestindu-ne cu multă pasiune despre muzica autentică românească. Am și învățat cu toții un cântec românesc, acompaniați fiind la vioară, așa că am realizat un mic concert, în care ne-am și aplaudat unii pe alții mai apoi.

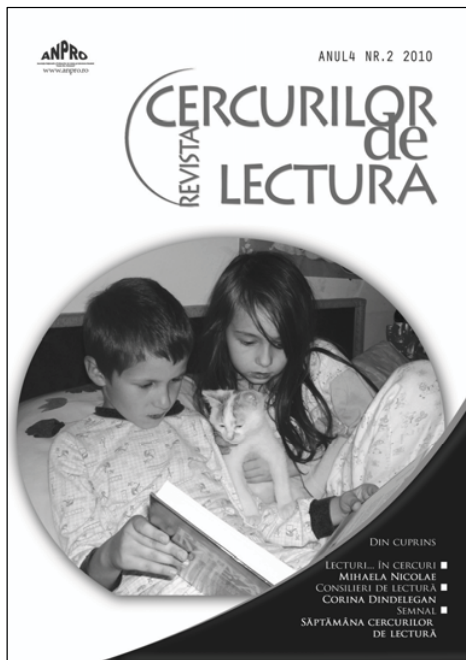
Și, după atâta osteneală, le-am pregătit copiilor în final și un moment de degustare de produse culinare cu specific românesc (sarmale, bulz, zacuscă, telemea), produse ce le fuseseră prezentate în cadrul secțiunii de artă culinară.

Am completat cu toții fișa de feedback și, după cinci ore petrecute împreună „cu căldură, voce bună și mult drag”, cum mărturisesc cei mici în feedback-urile lor, am plecat spre casă, pe o vreme luminoasă și senină, cu gândul la sâmbăta viitoare când ne vom continua „Călătoria culturală prin Europa”.

Camelia Circa-Chirilă
Colegiul Național *Moise Nicoară*, Arad:

Notă: Mai multe detalii despre Săptămâna cercurilor de lectură și despre primele întâlniri găsiți în „Revista cercurilor de lectură nr. 2/2010.”

5. „Revista cercurilor de lectură” nr. 2/2010

În acest număr:

Ancheta: *La rece și la cald* înregistrează reacțiile participanților la Concursul de proiecte al cercurilor de lectură.

Dintre *Lecturile... în cercuri*: N. Berindeiu și Emilia Piroș, *Cititori „cu stil”* și Elena Muntean, *Povești cu și despre băieți și fete*

Interviul acestui număr cu scriitoarea Ruxandra Cesereanu este despre atelierele de scriere creatoare din școli și universități.

La rubrica *Bun pentru lectură*, cinci cercuri, care s-au calificat la faza finală a concursului de proiecte, vă recomandă cartea cercului lor.

Despre *Poveștile orașului meu*, proiect interdisciplinar, vorbește Corina Dindelegan iar despre prima vizită la biblioteca municipală a elevilor din clasa I, Mirela Mureșan ne spune: „Primul contact cu o bibliotecă poate fi determinant. Important e să nu las să se piardă ceea ce am câștigat acum, să găsesc puterea, înțelepciunea și dragostea de a putea continua.

Am convingerea că întâlnirile noastre săptămânale, în cadrul atelierului de lectură vor putea împlini această dorință. Interesul pentru carte și lectură poate

fi stârnit chiar înainte de a ști să citești. Nu e nevoie de o vârstă anume. Mesajul ascuns în cărți e întotdeauna ispititor, și cu atât mai râvnit cu cât nu deții accesul la el. Elevii mei vor să învețe repede să citească, ca să poată citi ce vor ei, nu doar ce le citesc părinții sau profesorii. Le voi respecta această dorință.”

La rubrica *Extrase* sunt publicate fragmente din exercițiile elevilor de la atelierul de scriere creativă, *Angeliada*, publicate pe blogul Mesmea Cuttita's Blog.

6. Concursul de scriere creativă

Ediția a doua a concursului de scriere creativă propune de data aceasta teme diferite pe categorii de vârstă. Pentru prima categorie (clasele III-VI) li se cere participanților să scrie un text cu titlul *Jurnalul unui/ unor puști* și li se sugerează un posibil model: *Jurnalul unui puști* de Jeff Kinney.

A doua categorie (clasele VII-XI), presupune scrierea unui text pornind de la sintagma *Primul meu...* Poate fi primul sărut, prima carte citită, prima minciună etc. Și aici li se oferă un model: seria *Prima dată* îngrijită de Laura Albușescu (Grupul Editorial ART).

(M.O.)